

1. שם הארגון: אלמנארה – עמותה לקידום אנשים עם מוגבלות

2. מספר תוכנית: 2962

3. שם התוכנית: "הידברות ונגישות".

4. רקע על הארגון:

אלמנארה (מגדלור) - עמותה לקידום אנשים עם מוגבלות בחברה הערבית (2005).
היעוד שלנו: העצמת אנשים עם מוגבלות בחברה הערבית, מימוש זכויותיהם הטבעיות, החברתיות והמשפטיות, והשתלבותם בחברה באופן שוויוני, ללא הדרה חברתית, סטיגמות או דעות קדומות.

חזון אלמנארה

אנשים עם מוגבלות בחברה הערבית מועצמים ומשולבים כאזרחים שווים ותורמים לחברה, ברוח ערכי מצוינות, שוויון והידברות.

מטרות אלמנארה

1. הגברת המודעות החברתית לאנשים עם מוגבלות ושינוי הדעות הקדומות והסטריאוטיפים כלפיהם המושרשים בחברה.
2. העצמת אנשים עם מוגבלות בחברה הערבית מתוך כוונה כי יפתחו אישיות בעלת דימוי וביטחון עצמי גבוהים, והקניית כלים ומיומנויות להשתלבותם בכל תחומי החיים בכלל ובמוסדות להשכלה גבוהה ובתחומי התעסוקה השונים בפרט.
3. קבלת זכויות שוות ביחס לכלל אזרחי המדינה.

5. מטרות התוכנית:

1. קידום ערכי מנהיגות ושינוי חברתי בקרב בני נוער
2. עידוד להידברות בין בני נוער עם מוגבלות ובלי מוגבלות.
3. עידוד לשיתוף פעולה בין בני נוער לקידום פעילות לאנשים עם מוגבלויות בישראל.
4. העלאת המודעות לנושא הנגישות בישראל.
5. עידוד בני נוער להתנדב למען אנשים עם מוגבלויות.

6. רציונאל התוכנית: אלמנארה מאמינה בהידברות כדרך להבנת האחר, לקבלתו ולחיים משותפים בהם נוכל להתקדם.

כולנו בני אדם אך כל אחד מאיתנו שונה מהשני. הבנה ששונות מצויה בכל אחד, ולכן קבלת האחר היא גם קבלה עצמית קודם כל. עבודה משותפת למען קידום זכויות האחר להשתלב באופן שווה בחברה, מעצימה ומגבירה את הרגשת השייכות החברתית אצל בני הנוער.

7. יעדי התוכנית:

1. לשלב בני נוער עם מוגבלות בפעילויות השונות בחינוך הפורמאלי והבלתי פורמאלי.
2. לגייס בני נוער עם מוגבלות ובלי מוגבלות לפעילות משותפת במסגרת התוכנית.
3. להגביר את רמת ההתנדבות בקרב בני נוער למען אנשים עם מוגבלות ולמען החברה במוסדות ובארגונים השונים.
4. לפתח יוזמה משותפת בנושא נגישות עם תוצר סופי מתאים לאנשים עם מוגבלויות.
5. להקנות כלים ומיומנויות לפיתוח מנהיגות ומעורבות קהילתית.

8. אוכלוסיית היעד: נוער בגילאי 12-17 שנים – בני נוער עם מוגבלות ובלי מוגבלות, תוך הקפדה על שכבות גיל הומוגניות.

9. שיוך התוכנית : התוכנית פועלת בתחומי "העצמת מנהיגות נוער" :

שיוך התוכניות יבוא לידי ביטוי בצורה הבאה :

1. המשתתפים בתוכנית ייחשפו במפגשים לתכני מיומנויות במנהיגות ומעורבות קהילתית החל מכלים להעצמה ומודעות עצמית ובהמשך הקניית כלים בנושאי מנהיגות ומעורבות חברתית .
2. המשתתפים ימפו צרכים חברתיים בנושא אנשים עם מוגבלות ונגישות.
3. המשתתפים יתכננו ויבצעו יחדיו יוזמה חברתית בנושא אנשים עם מוגבלות.
4. המשתתפים יעברו תהליך שנתי של ליווי להיכרות עצמית, יחסים בין אישיים ויוזמה חברתית ומעורבות קהילתית בנושא האנשים עם מוגבלות.

10. סילבוס התוכנית :

פרקים	מטרת הפרק	מספר מפגש	נושא מפגש	אורך המפגש	תפוקות חינוכיות
פרק א : עבודה על המודעות העצמית של המשתתפים	היכרות מעמיקה של המשתתף עם אמונותיו, דרכי התקשרותו עם אחרים וגיבוש העצמי שלו. וחשיבות התרומה לחברה כחלק מהשייכות החברתית שלהם.	1.	היכרות וגיבוש קבוצתי.	120 דקי'	היכרות של הקבוצה.
		2.	זהות אישית.	120 דקי'	היכרות עם העצמי עם ההגדרה העצמית .
		3.	זהויות שונות וקבלת האחר "סיפורי בין העננים"*	120 דקי'	היכרות עם הזהויות השונות של האנשים האחרים והיחס של המשתתפים לזהויות אלו.
		4.	תקשורת אישית ובין אישית	120 דקי'	היכרות עם דרכי התקשורת של המשתתפים עם הסביבה.
		5.	נקודות חוזק וחולשה דרך "סיפורי בין העננים"*	120 דקי'	היכרות עם נקודות החוזק והחולשה של כל משתתף- היכרות מעמיקה עם העצמי של כל אחד ויכולתיו. ותדרוך המשתתפים לחשיבה חיובית דרך היכרות נקודות החוזק שלו וניסיונות האחרים.
פרק ב : כניסה לעולם האנשים עם מוגבלות.	היכרות עם עולם האנשים עם מוגבלות והאתגרים היום יומיים.	6.	מוגבלות מהי? פעילות חווייתית להיכרות עם המוגבלות.	120 דקי'	היכרות עם עולם האנשים עם מוגבלות.
		7.	פעילויות בנושא המוגבלויות – מפגש חווייתי- היכר את המוגבלויות	120 דקי'	והתנסות דרך פעילויות, התנסות חווייתית, וחשיפה לעולמם של אחרים והאתגרים העומדים בפניהם.
פרק ג : מנהיגות, ערכים מעורבות חברתית ושינוי חברתי.	היכרות עם מושג המנהיגות בהקשר עם עולם האנשים עם מוגבלות, היכרות עם ערכים חברתיים ומעורבות חברתית ושינוי חברתי בהקשר עם עולם אנשים עם מוגבלות.	8.	מנהיגות מהי?	120 דקי'	היכולת של כל אחד להנהיג על פי אמונותיו ויכולתיו העצמיים. למטרות שינויים חברתיים
		9.	הצגת סרט על מנהיג מעולם האנשים עם מוגבלות – דיון .	120 דקי'	דיון על תוכן הסרט ומסקנות ולמידה מהחומר המוצג.
		10.	מעורבות בקהילה	120 דקי'	הגדרת המושג, אמונות ודרכי יישום.

איך ערכים של סובלנות וקבלת האחר מיושמים בחיי היום יום של בני הנוער, חשיבותם לכידות חברתית וכבוד הדדי ונתינה.	120 דקי'	ערכים חברתיים : סובלנות וקבלת האחר	11.		
מהו שוויון חברתי, והקשר עם אנשים עם מוגבלות.	120 דקי'	המשך ערכים חברתיים : שוויון בהקשר של אנשים עם מוגבלות	12.		
התנדבות, הגדרה, חשיבות, מעורבות חברתית והקשר עם עולם האנשים עם מוגבלות.	120 דקי'	המשך ערכים חברתיים : התנדבות בקהילה בהקשר של אנשים עם מוגבלות.	13.		
מהו שינוי חברתיים, כלים לשינוי חברתי בהקשר עם עולם האנשים עם מוגבלות.	120 דקי'	שינויי חברתי בהקשר של אנשים עם מוגבלות – סיור לימודי בבי"ס או מוסד שנותן שירותים לאנשים עם מוגבלויות.	14.		
היכרות עם מושג הנגישות וחשיבותו בחיי היום יום להשתלבות האנשים עם מוגבלות בחברה. ספריית אלמנארה כדוגמא להנגשת שירות ודרכים לשימוש בו.	3 שעות	כניסה לעולם הנגישות בדרך חווייתית – ביקור וסדנא בעמותת אלמנארה.	15.	היכרות עם הנגישות כמושג, וחשיבותה בחיי היום.	פרק ד : נגישות מהי?
	120 דקי'	ספריית אלמנארה הבינלאומית דוגמא לנגישות.	16.		
	120 דקי'	ספריית אלמנארה הבינלאומית – למידה מהתנסות.	17.		
היכרות חווייתית עם מושגי הנגישות וחשיבותה בחיי היום יום.	7 שעות	פעילות חווייתית בנחל השופט ועמק השלום בנושא נגישות ומוגבלות.	18.		
הקניית מידע וכלים מקצועיים לפיתוח יוזמות חברתיות לשינוי חברתי.	120 דקי'	מה זה מיפוי קהילתי. דרכים לתכנון פרויקט.	19.	הקניית כלים לתכנון ופיתוח פרויקטים, עבודה על איתור שירותים, צרכים ותכנון פרויקט.	פרק ה : כללים במיפוי צרכים ושירותים ותכנון יוזמה חברתית.
	120 דקי'	מיפוי קהילתי לשירותים	20.		
	120 דקי'	פיתוח כלים לתכנון וביצוע פרויקטים על פי ניהול זמן, יעדים, מטרות, אוכלוסייה ומשימות.	21.		
	120 דקי'	ניהול פרויקט על פי זמן, יעדים, מטרות, אוכלוסייה ומשימות.	22.		
	120 דקי'	גיבוש רעיון ועבודה משותפת עליו כולל חלוקת משימות.	23.		
	120 דקי'	כתיבת התוכנית כולל משימות, מטרות, יעדים, לוח זמנים.	24.		
יוזמה חברתית בנושא נגישות ואנשים עם מוגבלות אשר מגבירה המודעות לנושא ומעצימה את ערכי הנתינה, התנדבות ומנהיגות בקרב המשתתפים.	120 דקי'	עבודה על התוצר המשותף בנושא נגישות	25.	פיתוח יוזמה בנושא נגישות אשר תעזור לאנשים עם מוגבלות להשתלב בחיי היום יום.	פרק ו : ביצוע יוזמה חברתית בנושא אנשים עם מוגבלות ונגישות.
	120 דקי'	עבודה על התוצר המשותף בנושא נגישות	26.		
	120 דקי'	הצגת התוצר הסופי בטקס חגיגי וסיכום המפגשים.	27.		

***סיפורי בין העננים** : אוסף סיפורים מפרי עטם של אנשים עם מוגבלות בוגרי סדנת "כתיבה יצירתית שהתקיימה בעמותת אלמנארה בשנת 2017. הסיפורים משקפים את ניסיון החיים, חוויות ואתגרים כפי שאלו השתקפו בקרב משתתפי הקורס בצל מוגבלויותיהם.

11. כוח אדם מועסק בתוכנית :

1. **מנחי קבוצות מוסמכים :** סטודנטים או בוגרים בעלי תואר אקדמי, אשר עברו הכשרה דרך אלמנארה בתחילת התוכנית בנושא אנשים עם מוגבלות, נגישות, הפעלת התוכנית, המטרות ותכנון מפגשים. המנחות מלוות שבועית על ידי מנהל הפרויקט בעמותה ובאופן שוטף מעבירים עדכונים אודות המפגשים והקבוצות. כמו כן, מתקיים מפגש חודשי עם המנחים ללמידה, הדרכה והכשרה.

2. **מורשה נגישות מוסמך** אשר מתווה את התוכנית ומלווה את המנחים ומעביר חלק מהתכנים של התוכנית. עו"ד עבאס עבאס – מצ"ב קורות חיים ותעודות.

3. **מדריכי אלמנארה** אנשים עם מוגבלות בעלי השכלה אקדמאית, אשר הוכשרו באלמנארה להעברת סדנאות בנושא אנשים עם מוגבלות. המדריכים עברו הכשרה של 60 שעות בנושא הנחיית קבוצות, עמידה מול קהל, תכנון מפגשים, תקשורת, נגישות והעברת תכנים באופן אטרקטיבי וממוקד וכו'. המדריכים מלווים באופן שוטף על ידי מנהל הפרויקט ונפגשים חודשית במפגשי למידה והדרכה.

12. **מידת יכולת ההפעלה :** אלמנארה יכולה לפעול בו זמנית ב 20-30 יישובים. גודל כל קבוצה בין 15-25 משתתפים.

13. **התוכנית פועלת בשעות אחרי הצהריים באחריות ובכפיפות ליחידת הנוער ברשות.**

14. התוכנית ארוכת טווח לאורך כל שנת הלימודים, **אורך המפגשים 120 דקות מלבד מספר מפגשים** הכוללים סיורים לימודיים (מפגשים אלו יארכו זמן ממושך יותר מהמפגשים הרגילים).

15. לאלמנארה יש ניסיון ארוך טווח בהפעלת תוכניות חינוכיות לבני נוער ותלמידי בתי ספר :

1. מאז 2005 אלמנארה העבירה ועודנה מעבירה מאות סדנאות והדרכות שנתיות בבתי הספר לתלמידים בנושא מוגבלות ונגישות.
2. משנת 2009 אלמנארה מפעילה שנתית סדנאות העצמה דרך מוזיקה ודרמה לבני נוער עם מוגבלות ותוצרם מוצג בכל שנה באירוע חגיגי.
3. משנת 2009 אלמנארה מעבירה עשרות סדנאות העצמה לבני נוער ואנשים עם מוגבלות.
4. בין השנים 2011-2013 ובשיתוף פעולה עם ארגון אשוקה העולמי, אלמנארה העבירה כ 15 קבוצות מנהיגות ויזמות חברתית לבני נוער בישובים ערבים שונים, שנקראה "אלמנארה אשוקה סטארט" כשתוצריה היו פרויקטים ויזמות לתרומה קהילתית ביישוב.
5. בשנים 2015 ו 2016: בשיתוף עם ויצו עפולה הפעילה אלמנארה תוכנית הידברות ונגישות לבני נוער מבית ספר אלמוטראן בנצרת ובני נוער מעפולה המשתייכים למתנ"ס ויצו עפולה.
6. בשנת הלימודים 2016-2017 הפעילה אלמנארה קבוצות הידברות ונגישות המאושרת במסלול הירוק לבני נוער במסגרת תוכנית אתגרים ב 6 יישובים.
7. בשנת הלימודים 2017-2018: הפעילה אלמנארה 11 קבוצות הידברות ונגישות המאושרת במסלול הירוק ביישובים.
8. בשנת הלימודים 2018-2019: הפעילה אלמנארה 14 קבוצות ביישובים השונים: 9 קבוצות "הידברות ונגישות" ו 5 קבוצות "דרך המיקרופון" המאושרות במסלול הירוק ביישובים.
9. מתחילת שנת 2018 אלמנארה מפעילה סדנת אופני טנדם (אופנים כפולים אשר רוכבים עליהם אדם רואה ואדם עם מוגבלות בראייה) אשר משתתפים בה אנשים עם מוגבלות ואנשים בלי מוגבלות לסיורים וטיולים באתרי טבע ושבילים המיועדים לרכיבה על אופנים.
10. ספריית אלמנארה הבינלאומית: אשר מנגישה ספרים לאנשים עם מוגבלות בראייה ובקריאה מאז 2008. עד כה הופקו יותר מ- 6000 כותרים בתחומים שונים. סיפורי ילדים, ספרות יפה, מדע, פודקאסטים ועוד. באלמנארה יש שלושה אולפנים חדישים שהושקו לאחרונה אשר מאובזרים בטכנולוגיה מתקדמת להקלטת ספרים ופודקאסטים, כשאחד מהאולפנים משמש גם רדיו אינטרנטי מצולם.

11. בשנת 2018, הקמת והפעלת רדיו "קול אלמנארה", שהינו פרויקט רדיופוני הפועל בנצרת, בכדי לשמש שופר לאנשים עם (ובלי) מוגבלויות בחברה הערבית, להשמיע את קולם ולהעצים אותם חברתית ומקצועית. הפודקאסטים המוקלטים והמצולמים באולפנים בנויים כתכניות רדיו וטלוויזיה איכותיות העוסקות בנושאים תרבותיים, חברתיים, רפואיים וכלכליים, תוך הקפדה על איכות השדרניות והשדרנים.

16. **המלצות** : מצ"ב המלצות .

17. **הערות** :

1. **יש לשים לב שבתוכנית יש 3 סיורים לימודיים. (הסעות והוצאות נלוות לסיורים כולל דמי כניסה למקומות, דרישות מיוחדות וכו' על חשבון הרשות, התקציב לא כלול בחישוב תקציב המפגשים והתוכנית)**

2. **מדדי הערכה לתוכנית** :

1. מנחות התוכניות יגישו דוחות מפורטים אודות כל מפגש המבוצע ובו יצוינו תכנים, תוך הקפדה על מספר משתתפים מינימאלי כפי שנקבע בתוכנית, נקודות חוזק וחולשה של הקבוצה, אתגרים העומדים בפני הקבוצה ודרכים להתמודדות.
2. בכל תוכנית תועבר הערכה שלוש פעמים במשך התוכנית: בהתחלה, באמצע ובסוף התוכנית אשר מתייחסת לטיב התכנים וביצוע התוכנית והערכה למנחה שאותה ימלאו המשתתפים.
3. מספר משתתפי תוכנית (בני נוער עם מוגבלות ובלי מוגבלות) אשר השתלבו בפעילות התנדבותית בארגונים ומוסדות השונים בחברה.
4. ביצוע סקר מדגמי לבדיקת שביעות רצון המשתתפים מהתוכנית.
5. יוזמות חברתיות של בני נוער בקהילה.
6. השתלבות בני נוער עם מוגבלות בפעילות החברתית ביישוב.

עלות התוכנית :

התוכנית הינה בהיקף של 60 שעות.

סך הכל עלות התוכנית : 18000 ₪.

יש לשים לב שבתוכנית יש 3 סיורים לימודיים, לא כלול בתקציב התוכנית. (הסעות והוצאות נלוות לסיורים כולל דמי כניסה למקומות, דרישות מיוחדות וכו' על חשבון הרשות, התקציב לא כלול בחישוב תקציב המפגשים והתוכנית)